

Rzemiosło ruskich słowian

Słowianie od najdawniejszych czasów znali prymitywne rzemiosło, które zaspakajało im codzienne potrzeby. Do tych potrzeb należały: obróbka drewna, skór, rogów, wyrabianie płótna, garncarstwo i inne. Dzięki rozwojowi kultury i wynalazkom, rzemiosło udoskonalało się. Na początku wiele pomysłów pochodziło od Persów i Arabów, od X wieku z Bizancjum a od XII w. z Germanii. W bujnych puszczech istniało rzemiosło trudniące się obróbką drewna. Znani byli ci co wyrabiali płoty a także mosty. Znani byli cieśle i ci którzy zwozili drewno do miasta. Obrabiali drewno za pomocą specjalnych siekier. Miedziane siekiery do ciosania suchego drewna nie nadawały się. Obrobione, ciosane drewno, służyło do budowania domów. Z drewna wykonywano wszelkie gospodarskie narzędzia i urządzenia: wozy, sanie, stoły, łóżka, ławy, wiadra, stołki, kadzie, beczki, kołyski, łopaty, drabiny, trumny. Pleciono kosze i mniejsze koszyczki.

Na wysokim poziomie stało garbarstwo i rzemiosło skórzane. Kupcy dostarczali mnóstwo skór i futerek. Do obróbki skór używano specjalnego kwasu tzw. garbarskiego kwasu. Skóry międlono rękami. Ze skór korzystali inni rzemieślnicy do wyrobu swoich produktów jak: krawce, szewce. Skóry służyły do wyrobu siodeł a także kołczanów na strzały do łuków.

Tkactwo było znane słowianom od dawnych czasów. To było rzemiosło kobiet. One przędły przędzę z lnu lub konopii przy użyciu wrzeciona. Później wyrabiano płótno na krosnach. Na początku znane były u słowian grube płótna, które często używano jak płótno żaglowe na czólnach. Później nauczyli się słowianie wyrabiać cienkie płótna a także różnego rodzaju ozdobne tkaniny na obrusy. Z wełny wyplatali różne części odzieży jak czapki, rękawice, długie skarpety... W tamtych czasach wyrabiano już na Rusi grube, proste sukno. Cieńsze sukno i inne delikatniejsze tkaniny sprowadzano z Bizancjum albo z zachodniej Europy.

Na Rusi-Ukrainie rozwinęło się garncarstwo. W najstarszych grobach odnaleziono pozostałości dawnych glinianych naczyń wykonanych ręcznie i pozostałości pięknych ceramicznych wyrobów. Już w książęcych czasach, w większych miastach, wyrabiano cegłę, z której budowano mury miast, większe cerkwie i inne świeckie budowle. W niektórych regionach na Rusi – Ukrainie wyrabiano szkło. Były znane takie terminy jak szklarz i szklana kuźnia. To zaświadcza o technice stosowanej przy wyrobie szkła.

Rozwijało się mocno kowalstwo. W kronikach jest wzmianka, że na bagnach Polesia wydobywano żelazną rudę i obrabiano ją w kuźniach na wszelkiego rodzaju narzędzia. Kuźnia wyposażona była w kowadło, młot, kleszcze i miech. Istniała już wiedza, że nie sam ogień rozgrzewa żelazo do czerwonego, lecz potrzebny jest podmuch miecha. Z żelaza wyrabiano różne wyroby: siekiery, topory, dłuta, wiertła, piły, motyki, kilofy, noże, gwoździe, szydła, igły, zamki, kosy, sierpy, radła i zbroję. Wykuwano przedmioty nie tylko z żelaza. W Chełmie za panowania króla Daniela Halickiego mowa jest o kuźniach żelaza, miedzi i srebra (połowa XIII wieku).

Na Rusi-Ukrainie pojawiła się wiedza o odlewnictwie z płynnego metalu. Pierwsze wyroby tego rodzaju pochodzą z czasów Włodzimierza Wielkiego (X wiek).

Były to monety z jego czasów. Później odlewano pierwsze wielkie dzwony (ludwisarstwo).W pierwszych latach chrześcijaństwa nie było dzwonów. Do dzwonienia używano prostych żelaznych płyt , w które uderzano żelaznym młotkiem. W Nowogrodzie Wielkim dzwony były już w 1066 roku. Później o dzwonach jest mowa przy dacie 1146 roku , kiedy to książę Izjasław zabrał dzwony z cerkwi Wniebowstąpienia. O tym , że na Rusi – Ukrainie odlewano dzwony wyraźnie piszą halicko-wołyńskie kroniki z 1259 roku : „ Król Daniel Halicki do nowych cerkwi w Chełmie dzwony przywiózł z Kijowa , drugie odlano tutaj”.W soborze św. Jura we Lwowie znajduje się jeden dzwon pochodzący z czasów książęcych dawnej Rusi z datą 1341r.Oprócz dzwonów nasi rzemieślnicy wykonywali inne roboty , np.:odlewali z miedzi lub ołowiu wiele rzeczy wykorzystywanych w budownictwie.

Opracowanie - *ks. mgr Roman Malinowski*